

CZŁONKOWIE STOWARYSZENI Z ZAKONEM ŚW. JANA BOŻEGO

Wstęp

Zakon Szpitalny św. Jana Bożego od początku swego istnienia rozwijał się i poszerzał obszar swojej misji dzięki wspólnej pracy braci i osób zwanych współpracownikami Zakonu (specjalistami, wolontariuszami, dobroczyńcami i przyjaciółmi Zakonu). Od początku, św. Jana Bożego otaczali różni ludzie związani z jego dziełem.

W ostatnich latach nazwa „rodzina szpitalna” została rozszerzona na całą tę grupę osób, które są związane z Zakonem i stanowią jego część. Również, gdy mówimy o rodzinie szpitalnej, mamy na myśli osoby objęte opieką w Zakonie, dla których chcemy być braćmi. Stanowią oni bowiem najważniejszą część naszej rodziny, ponieważ są celem naszego istnienia.

W tej dużej grupie ludzi tworzących Zakon zawsze byli tacy, którzy wyraźnie utożsamiali się z charyzmatem Zakonu i dzielali, wraz z braćmi i innymi współpracownikami, powołanie do szpitalnictwa św. Jana Bożego. Są to osoby, które wyraźnie wyrażają chęć dalszego rozwijania swojego szpitalnictwa poprzez ściślejszą więź z Zakonem św. Jana Bożego (poza zwykłym zaangażowaniem w pracę lub sympatyzowaniem z Zakonem).

Na przestrzeni dziejów w różnych prowincjach Zakonu istniały i nadal istnieją różnorodne inicjatywy w tym zakresie. Niektóre skupiają się bardziej na sferze religijnej, inne na działalności apostołskiej, wszystkie odpowiadają na potrzebę większego zaangażowania i więzi z Zakonem.

W obecnej sytuacji Kościoła i Zakonu, wychodząc naprzeciw wezwaniu do promowania synodalności i wsłuchując się w obawy kilku współpracowników Zakonu i braci, chcemy zaproponować tego rodzaju rozwiązanie oferując w całym Zakonie możliwość bycia „członkami stowarzyszonymi” (CS). Jest to droga instytucjonalna dla wszystkich, którzy chcą żyć i dzielić się szpitalnictwem św. Jana Bożego. Jest to dodatkowy sposób na przeżywanie i wyrażenie charyzmatu szpitalnictwa.

Na czym to polega? Jaki jest cel?

Jest to droga osobistego zaangażowania w życie Zakonu dla tych, którzy czują powołanie do szpitalnictwa i utożsamiają się z misją, wartościami i stylem Zakonu św. Jana Bożego.

(Cel, który nie wyklucza i jest do pogodzenia z innymi różnorodnymi formami powiązań, które istnieją w niektórych prowincjach Zakonu.)

Dlaczego ta propozycja?

Opracowanie i wdrożenie tej inicjatywy polegało na:

- Odpowiedzi na potrzebę i troskę, którą dostrzegamy w Zakonie, zarówno ze strony braci i współpracowników, jak i innych bliskich osób.
- Odpowiedzi osobom, które doświadczają silnego poczucia identyfikacji z charyzmatem św. Jana Bożego.
- Odpowiedzi osobom, które odczuwają głęboką potrzebę dzielenia się charyzmatem św. Jana Bożego z braćmi i innymi ludźmi.

Jesteśmy przekonani, że JEST:

- Rozszerzaniem obecności szpitalnictwa naszego Zakonu na świecie;
- Wzmacnianiem życia wewnętrznego, duchowego i wiary bliskich Zakonowi osób świeckich;
- Otwarciem i promowaniem innych form współpracy, aby włączyć szpitalnictwo do życia codziennego;
- Rozpowszechnianiem i wzmacnianiem własnej misji Zakonu, odpowiadając na jego różnorodność.

Jesteśmy przekonani, że NIE JEST:

- Czymś wprowadzającym podziały i nie jest sprzeczny z celami innych istniejących grup.
- Uzupełnieniem braku braci i nowych powołań.
- Zastąpieniem braci przez osoby świeckie.
- Zaspokojeniem poczucia bycia protagonistą ani brata ani świeckiego.
- Intuicją ani wynalazkiem (jak wiemy, podobne inicjatywy są w innych ruchach i zgromadzeniach zakonnych).

Podstawowe dokumenty Zakonu

Jeszcze raz podkreślamy, że nie jest to „wynalazek”, ponieważ projekt ten ma swoje podstawy w dokumentach własnych Zakonu, począwszy od Konstytucji:

„...i żyjemy tak przeniknięci naszym posłannictwem, aby nasi współpracownicy czuli się pociągnięci do działania w ten sam sposób”.
Konst. 23.

Zgodnie za Statutami Generalnymi:

„Prowincje będą mogły tworzyć czasowo lub na stałe wspólnoty, w których współpracownicy razem z braćmi będą mogli dzielić niektóre aspekty życia zakonno-szpitalnego. Prowincja, ze swoją radą, określa normy, jakimi te wspólnoty będą się kierowały”. SG 28.

A także w niektórych dokumentach takich jak:

- *Bracia i współpracownicy razem w służbie życia*, 116 i 128e, 1992;
- *Karta tożsamości Zakonu*, 7.3.2.2, (1999) 2021;
- *Duchowa droga Bonifratra, Realizacja charyzmatu szpitalnego na wzór św. Jana Bożego*, 33, 2004.

Misja członków stowarzyszonych

Główną misją członków stowarzyszonych jest życie szpitalnictwem, szerzenie i wspieranie misji Zakonu poprzez tę formę przynależności i wierności wobec niej.

Powiązanie z Zakonem

Członkowie stowarzyszeni, poprzez swoje zaangażowanie w Szpitalnictwo, są bezpośrednio związani z braćmi, a nie z dziełami/ośrodkami Zakonu.

Powiązanie to jest całkowicie niezależne od jakiegokolwiek rodzaju stosunku pracy, wolontariatu czy wynagrodzenia finansowego, jakie mogą oni otrzymywać w którejkolwiek strukturze Zakonu. Ważne jest, aby stosunek pracy, jeśli istnieje, był całkowicie niezależny od zaangażowania członka stowarzyszonego i nie podejmowano żadnych działań, które przynoszą korzyść lub szkodę temu stosunkowi pracy lub członkostwu (w żadnym momencie nie należy tego mieszać z jakimkolwiek innym rodzajem relacji z Zakonem, czy to zawodowym, czy też wolontariackim, czy o jakimkolwiek innym charakterze).

Co to znaczy być członkiem stowarzyszonym Zakonu?

Bycie szpitalnikiem to styl życia. Osobisty projekt szpitalnego życia i zaangażowania, który można realizować w różnych wymiarach, które zdaniem każdej osoby uzupełniają się, a nie wykluczają, na przykład poprzez:

- Dzielenie się wiarą i życiem duchowym.
- Wspieranie, towarzyszenie, szerzenie szpitalnictwa.
- Konkretnie projekty wewnątrz lub na zewnątrz struktur Zakonu, związane ze szpitalnictwem.

Punktem łączącym członków stowarzyszonych jest identyfikacja i osobista wola przeżywania szpitalnictwa Jana Bożego (charyzmat, wartości, styl) z głębokim poczuciem przynależności do Zakonu, niezależnie od wyborów życiowych każdej z osób.

Wymaga osobistego zaangażowania, ponieważ oznacza przeżywanie ducha szpitalnictwa w zwykłych sytuacjach życiowych ze szczególną wrażliwością i szerzenie wartości Zakonu we własnym otoczeniu.

Styl życia powinien wyrażać się w życiu codziennym poprzez służbę, przykład, świadectwo i gotowość do przyczyniania się do rozwoju i promocji szpitalnictwa, w stylu św. Jana Bożego.

Chodzi o to, by być szpitalnikiem na swojej własnej drodze życia.

Zaangażowanie i współpraca członków stowarzyszonych z Zakonem:

Członkowie stowarzyszeni aktywnie uczestniczą w życiu i rozwoju prowincji w takim zakresie, w jakim ich to dotyczy oraz organizują takie działania i akcje, które uważają za konieczne w ich własnym środowisku i życiu:

- We wspólnotach braci.
- W dziełach/ośrodkach Zakonu.
- Razem z innymi podmiotami, instytucjami, w których Zakon jest podmiotem współpracującym.
- Prowadząc własne projekty członków stowarzyszonych.

Na poziomie Zakonu organizowane będą międzyprowincjalne i międzynarodowe spotkania CS, aby dzielić się doświadczeniami, wzajemnie się wzbogacać i wzmacniać poczucie przynależności do Zakonu.

Formacja permanentna

Formacja permanentna CS będzie realizowana poprzez:

- Uczestnictwo w szkołach szpitalnictwa w prowincjach.
- Wspólną formację z braćmi.
- Formację własną, odpowiednią dla członków stowarzyszonych.

PROPOZYCJA PROCEDUR:

Przyjęcie członka stowarzyszonego

Osoby pragnące zostać członkiem stowarzyszonym Zakonu to osoby, które w jakiś sposób są i czują się związane z Braćmi św. Jana Bożego, poprzez jedną ze swoich wspólnot lub grup.

Proponujemy, aby osoby, które chcą zostać członkiem stowarzyszonym Zakonu zwróciły się do przełożonego prowincjalnego z pisemną prośbą, przedstawiając swoje pragnienia i motywacje, a także, jeśli to możliwe, można odbyć osobiste spotkanie i rozmowę.

Zaakceptowanie wniosku o przyjęcie do grona członków stowarzyszonych będzie należało do rady prowincjalnej, a do prowincjała wydanie pisemnej zgody.

W zależności od wykształcenia, wiedzy i umiejętności każdej osoby, zostanie ustalony indywidualny program przygotowań przed przyjęciem.

Przy przyjęciu kandydata na członka stowarzyszonego oceniane będą: profil kandydata, postawa szpitalnicza, znajomość Zakonu i doświadczenie.

Profil członków stowarzyszonych

Uważamy, że powinni posiadać takie cechy jak:

- Praktykowanie szpitalnictwa w swoim życiu.
- Otwartość, serdeczność, gotowość do zrobienia pierwszego kroku i przyjęcia bliźniego z życzliwością, szacunkiem i cierpliwością.
- Budowniczość pokoju, bliskości, dialogu, troski.
- Dyspozycyjni, altruistyczni, hojni, wierzący w wartość bezinteresowności i pomocy.
- Być głosicielami wartości Zakonu św. Jana Bożego.

Przynależność członków stowarzyszonych

Osoby przyjęte jako członkowie stowarzyszeni podejmują zobowiązanie na okres jednego roku. Można go odnawiać co roku, przez pierwsze trzy lata, a następnie można odnawiać co trzy lata.

Wygaśnięcie przynależności

Członkostwo członka stowarzyszonego Zakonu wygasa automatycznie, jeśli nie nastąpi odnowienie zobowiązań.

Na wyraźną prośbę danej osoby, aby nie odnawiać jej członkostwa, lub na mocy decyzji prowincjała i jego rady, jeśli uznają, że jest to wskazane.

Rezygnacja z bycia członkiem stowarzyszonym Zakonu nie będzie miała żadnego wpływu na inne relacje lub zobowiązania wobec Zakonu, czy to związane z pracą, wolontariatem czy świadczeniem usług.

Dynamika życia członków stowarzyszonych (CS)

Każda prowincja Zakonu jest punktem odniesienia, w której bezpośrednio powstają i organizują się CS.

Zasadniczy rdzeń funkcjonowania znajduje się na poziomie lokalnym i działa na określonym obszarze. Może być także na poziomie prowincjalnym lub innym.

Przełożony prowincjalny, po konsultacji ze swoją radą, wyznacza brata w prowincji jako bezpośrednio odpowiedzialnego za animację, towarzyszenie i opiekę nad ruchem CS w swojej prowincji.

W ten sam sposób powołuje jednego z członków stowarzyszonych na osobę odpowiedzialną za ruch na szczeblu prowincjalnym.

Oprócz „odpowiedzialnych prowincjalnych” ważne jest, aby w przypadku kilku grup w prowincji istniała konkretna osoba referencyjna, brat i członek stowarzyszony, dla każdej grupy lub obszaru geograficznego.

W wyborze osoby referencyjnej zaleca się wziąć pod uwagę:

- Zdolności przywódcze.
- Identyfikację z Zakonem.
- Życie osobiste zgodne ze stylem szpitalnictwa św. Jana Bożego.

Czas pełnienia tej funkcji

Czas pełnienia tej funkcji wynosi cztery lata i istnieje tylko jedna możliwość przedłużenia. (Chcemy sprawić, aby nie była to działalność odnosząca się do poszczególnych osób, ale do Zakonu i braci jako całości)

Dobra doczesne

Każdy członek stowarzyszony, w miarę swoich możliwości i jeśli uzna się to za stosowne, wpłaca małą składkę, ustaloną przez odpowiedzialnych prowincjalnych, na podstawowe wydatki grupy (spotkania, formację,...). Oczywiście kwestia ekonomiczna nie powinna być nigdy czynnikiem dyskwalifikującym.

Prowincje, które mogą, będą poprzez swój wkład wspierać rozwój i organizację grupy CS.

Dobra i zasoby materialne grupy CS muszą zawsze służyć misji i być wykorzystywane na realizację proponowanych działań.

W przypadku rozwiązania ruchu majątek będzie przechodzić na Zakon z przeznaczeniem na realizację prowadzonej przez niego misji.

Zaproszenie (propozycje, wytyczne) dla Prowincji

Prowincjał będzie mógł podzielić się propozycją utworzenia CS z radą prowincjalną i wspólnotami braci swojej prowincji, aby promować i wspierać tę inicjatywę. Można o tej inicjatywie poinformować także osoby odpowiedzialne za obszary bliskie tej rzeczywistości oraz z osoby, które z jakiegoś powodu są już bliżej związani z braćmi i Zakonem.

Należy wyznaczyć brata i ewentualnego członka stowarzyszonego, który przejmie kierownictwo oraz wdrażanie i towarzyszenie tej grupie. W największych prowincjach może to być niewielki zespół ludzi.

Projektowanie i organizację planu pracy powinno się rozpocząć od strategii i celów do zrealizowania.

Na poziomie lokalnym można zaprosić do członkostwa w grupie osoby utożsamiające się z Zakonem, aby promować bliskie więzi:

- Zachęcać do spotkań okazjonalnych lub regularnych, nieformalnych lub instytucjonalnych, spotkań braterskich, modlitewnych.
- Każda prowincja określi obszary, działania i projekty, w których ruchy CS mogłyby uczestniczyć.
- Powiadomić o CS kadrę zarządzającą wszystkimi dziełami.
- Zgłębiać postać św. Jana Bożego poprzez formację permanentną.
- Organizować spotkania członków stowarzyszonych ze wspólnotami braci.

Zdobywać wiedzę i poznawać podobne inicjatywy innych zgromadzeń zakonnych, nawiązywać współpracę z pokrewnymi grupami, aby dzielić się dobrymi praktykami i działaniami.

Osobowość prawna

Nie planujemy rozpoczynać od utworzenia osoby prawnej, oczekując na ocenę pierwszych doświadczeń w tej nowej rzeczywistości.

Proponujemy utworzyć grupy w prowincjach, zobaczyć, jak ewoluują, a później odbędzie się debata na temat formy prawnej.

Myślimy, że może zostać założone „stowarzyszenie”, dla którego trzeba będzie przygotować statut. Na razie proponuje się wykonać ten krok w późniejszym czasie, wtedy trzeba będzie przeprowadzić odpowiednie procedury prawne, opierając się na wspólnej podstawie w całym Zakonie: statutach, regulaminach wewnętrznych.

W zależności od rozwoju grup CS zostanie utworzona komisja, która zastanowi się, jaki rodzaj osobowości prawnej jest najodpowiedniejszy.

PROPOZYCJA

Chcielibyśmy, aby przynajmniej niektóre prowincje mogły zacząć stosować się do tych wytycznych. W niektórych prowincjach istnieją już tego typu osoby i/lub grupy. Można je skonfigurować jako „członków stowarzyszonych”, aby odtąd móc współdziałać w całym Zakonie.

Po dwóch latach działalności CS zostanie przeprowadzona ogólna ocena ze strony Zakonu na poziomie lokalnym, prowincjalnym i globalnym.

W razie potrzeby zapewniamy pomoc, wskazówki lub wsparcie na początkowych etapach.

Po otrzymaniu ewentualnych sugestii, które mogą napływać do nas z prowincji w sprawie tego dokumentu, przygotujemy wstępny protokół, który będzie służył jako wytyczne do wdrożenia ruchu.

Serdecznie dziękujemy za uwagę i z góry za zainteresowanie tematem, który nieskromnie uważamy za strategiczny dla przyszłości naszego Zakonu.

Immaculada Roig
Chiara Donati
Nuno Lopes
Joaquim Erra